

Uveriteľne napísané postavy nie sú ani dobré, ani zlé, tvrdí autorka Tajných životov Biba Bohinská

TLAČOVÁ SPRÁVA

Hlavná autorka úspešného seriálu RTVS *Tajné životy* o týraných ženách Biba Bohinská konzultuje pri tvorbe, vytváraní nových charakterov s odborníkmi, ľuďmi z praxe a využíva skúsenosti z u nás zatiaľ menej známej psychologickej metódy Individuálnej systemiky. Tvrdí, že pravdivé postavy nie sú ani dobré, ani zlé, len vtedy sú uveriteľné. Ako spisovateľka a scenáristka sa zaoberá silou a zraniteľnosťou ich duší.

„Keď sme spolu s Nadou Clontz (spoluscenáristkou) tvorili charaktery postáv, hľadali sme nielen príbehy zo života, ale aj psychologickú pravdu v ich konaní. Veľa sme počúvali našich poradcov a ich príbehy z praxe, ktoré sme si vyskladali nanovo, mali oči a hlavne uši otvorené. A tak sme sa snažili vytvoriť živé a pravdivé postavy, ktoré nie sú ani dobré, ani zlé. Sú silné aj zraniteľné, ale nie sú čierno-biele, majú v sebe všetky farby dúhy. Potom som sa na jednotlivé postavy pozrela cez prizmu Individuálnej systemiky, ktorú študujem,“ hovorí scenáristka, ktorá pracovala na Tajných životoch I, II viac než päť rokov.

Biba Bohinská odporúča pri písaní, budovaní príbehu a charakterov oslovovať na konzultáciu poradcov, odborníkov, pričom nemusí ísť len a práve o Individuálnu systemiku, je veľa iných metód, ktoré môžu autorom pomôcť. *„Na príprave seriálu sme spolupracovali s psychologičkou Barborou Kuchárovou, ktorá nám pomohla nielen znalosťou svojho odboru, ale predovšetkým skúsenosťou z praxe, ktorá bola pre nás neoceniteľná. Rovnako ako pracovníci z azylového domu Brána do života, na čele s riaditeľkou Danielou Gálikovou,“* doplnila scenáristka.

„Je ťažké stáť pri ľuďoch v beznádeji a nemať tendenciu poskytnúť im planú útechu, čo je v konečnom dôsledku veľmi nebezpečné až devastačné. Pamätám sa koľko krát som musela zastaviť svoju potrebu sľubovať nemožné, napríklad, že páchatel' určite skončí vo väzení, ale našťastie som sa k takýmto sľubom nikdy neuchýlila, pretože by následne spôsobili bolesť a sklamanie. To, čo sa mi skutočne osvedčilo, bolo byť autentickou a to bez výnimky, aj so slobodnou voľbou vyjadrenia, že sa na páchatela hnevám, čo klientke/klientovi spôsobil. Hranicou terapeutovej/poradcovej zodpovednosti je plne rešpektovať právo ohrozenej osoby na vlastné rozhodnutie, zamerať sa na jej/jeho povzbudzovanie pri hľadaní sily a odvahy pre adekvátnu vlastnú voľbu,“ prezradila zo svojej praxe Barbora Kuchárová. Domáce násilie má podľa nej tisíc tvári, niektoré sú primitívne, niektoré

zákerne, niektoré až sofistické a iné zahŕňajú tie najmodernejšie počítačové technológie, no všetky bez rozdielu zanechávajú jazvy na duši.

O sile a zraniteľnosti žien vie svoje aj Daniela Gáliková. *„Cez každodenné príbehy žien, ktoré stretávam vo svojej práci v našom zariadení, si uvedomujem silu žien, ktoré sa ocitli osamelé a nepochopené. Sme pre ne, ako stebielko trávy vo vode v ktorej sa topia. Sme ich chvíľkou oddychu, pomoci, podpory a uznania. Boj o každodenný normálny život pre ňu a jej deti sa stáva hlavnou výzvou jej života. Snaha dosiahnuť "normálny" život je však často tá najťažšia výzva. Často nám naše klientky ukazujú, aké úžasné je nájsť v sebe odvahu, silu a istotu, že naše rozhodnutia sú tie správne,“* hovorí.

Okrem scenáristiky sa Biba Bohinská venuje Individuálnej systemike. Psychologickú metódu, ktorá je akreditovaná v Nemecku, si vyskúšala na sebe samej v procese spoznávania vlastných vnútorných zdrojov. *„Individuálnu systemiku jej autori Artho a Veeta Wittemannovci vyvinuli z Voice Dialógu. Patrí medzi psychológiu častí a zaoberá sa hĺbkovým skúmaním vnútorných osôb. Podľa Individuálnej systemiky sa naša psyché skladá z mnohých nezávislých osôb. V každom z nás nachádzajú nejaké vnútorné ženy, muži, deti, spirituálne a aj inštinktívne zdroje. Nemáme len jednu vôľu, ale v nás existuje mnoho vzájomne súperiacich zdrojov s vlastnou vôľou. Všetky z nich majú svoje potreby a schopnosti, môžu sa v nás striedať rýchlosťou blesku a je to podvedomá inštinktívna záležitosť. Niektoré sú vážne a cieľavedomé, iné kreatívne, ďalšie hravé alebo zamerané na vzťahy. A každá z tých osôb sa snaží presadiť svoju vôľu, pretože jej pravda a pohľad na svet je jediný a ten pravý,“* objasňuje autorka, ktorej detským snom bolo byť Zdenou Frýbovou, spisovateľkou a psychologičkou v jednej osobe. *„Pri tvorbe postáv som si predstavila, že je to môj reálny klient/klientka a hľadala som aké vnútorné osoby tvoria jeho/jej charakter. Potom som začala rozmýšľať akú vnútornú osobu ma daná postava vpredu, kto je v nej potlačený, kto je zraniteľný, kto je silný a akým spôsobom sa to prejavuje, alebo či sa ten niekto silný schováva a áno, tak prečo. „Rozpítavala“ som jednotlivé postavy a hľadala, či v nich je niekto zameraný na prežitie alebo niekto pre koho je dôležitý plán, kto sa stará o deti, kto je viac vpredu a kto má celý systém pod kontrolou. Som presvedčená, že postavy seriálu sú z mäsa a kostí nielen vďaka vynikajúcim hercom a režisérovi Janovi Sebechlebskému, ale aj našej scenáristickej práci, ktorá sa opierala o poznatky z Individuálnej systemiky,“* dodala.

Jedným z príkladov takto vystaveného charakteru je aj Karin, ktorá vstúpila do druhej série seriálu ako nová postava. Stvárnila ju herečka Zuzana Kanócz, ktorá sa v rámci hereckej práce a tvorivého hľadania taktiež sústredila na oba póly charakteru. *„Moja postava je odlišná od ostatných obyvateľiek azylového domu. Ona je totiž tým tyranom. V mojich očiach najviac týra nie svojho muža, ktorému sa chce pomstiť, ale ešte viac svoju dcéru. Vo svojom ublížení koná voči nej sebecky*

a necitlivo, je tak zaslepená túžbou po pomste, že ani nevidí, akým stresujúcim skúsenostiam a situáciám vystavuje svoje dievčatko. Ved' už len to, že dieťa musí žiť v takých podmienkach, ako je azylový dom, že musí podstúpiť gynekologické vyšetrenie a je odtrhnuté od svojho otca, ktorého evidentne milovala, je vlastne hrozné a tá mama dopustila. Na druhej strane vždy sa snažím aj v tej negatívnej postave nájsť dôvody na súcitiť s ňou, porozumieť jej, prečo koná tak, ako koná. Všetci sme len ľudia. A ona neublíži dcére prvoplánovo preto, že jej chce ublížiť, ona to nevidí, je zaslepená vlastnou nenávisťou a pomstou," povedala o svojej postave a jej vnímaní herečka.

Spoluscenáristkami seriálu sú Naďa Clontz a Soňa Čermáková Uličná, dramaturgom Roman Brat, režisérom Ján Sebechlebský a seriál by nevznikol bez skúsenej šéddramaturgičky RTVS Jany Kákošovej. Na základe úspechov z prvej série seriálu Tajné životy začala verejnoprávna televízia 5. februára 2017 s druhou sériou. Televízny seriál Tajné životy hovorí o tajomstvách skrývaných za múrmi domovov, vine a nevine, nádejách a druhých šanciach žien a detí, ktorí hľadajú nové začiatky v živote za pomoci pracovníkov azylového domu Druhá šanca. Podľa Juraja Kadáša z RTVS seriál pravidelne sleduje v priemere 400-tisíc divákov a v nedeľu večer stabilne patrí k najsledovanejším programom dňa.

Zuzana Golianová

27. apríl 2017, Bratislava

Mediálna podpora projektu Biby Bohinskej

Tajné životy - sila a zraniteľnosť žien

